

Dopady zavedení eura v České republice na konkrétní podnik

Bakalářská práce

Studijní program:

B6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

Ekonomika a management mezinárodního obchodu

Autor práce:

Barbora Liptáková

Vedoucí práce:

Ing. Blanka Brandová, Ph.D.

Katedra ekonomie

Zadání bakalářské práce

Dopady zavedení eura v České republice na konkrétní podnik

Jméno a příjmení: **Barbora Liptáková**
Osobní číslo: E17000095
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Ekonomika a management mezinárodního obchodu
Zadávací katedra: Katedra ekonomie
Akademický rok: **2019/2020**

Zásady pro vypracování:

1. Stanovení cílů a formulace výzkumných otázek.
2. Teoretická východiska, historie eurozóny.
3. Analýza dopadu zavedení eura na podniky.
4. Případová studie – zavedení eura v konkrétním podniku.
5. Zhodnocení výzkumných otázek, závěry a doporučení.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

30 normostran
tištěná/elektronická
Čeština

Seznam odborné literatury:

- MAREK, D. a BAUN, M. 2010. *Česká republika a Evropská unie*. Brno: Barrister & Principal. ISBN 978-80-87029-89-3.
- SEAR, S. *Euro: jak se vyrovnat s důsledky zavedení jednotné evropské měny*. Praha: Management Press. ISBN 8085943867.
- STIGLITZ, J. E. 2017 *Euro: společná měna jako hrozba pro budoucnost Evropy*. Praha: Universum. ISBN 978-80-242-5875-1.
- LACINA, L., J. STREJČEK, a P. BLÍŽKOVSKÝ. 2016. *Učebnice evropské integrace*. 4. vyd. Brno: Barrister & Principal. ISBN 978-80-7485-104-9.
- PROQUEST. 2019. Databáze článků ProQuest [online]. Ann Arbor, MI, USA: ProQuest. [cit. 2019-09-30]. Dostupné z: <http://knihovna.tul.cz/>

Konzultant: Ing. Martina Hervayová

Vedoucí práce:

Ing. Blanka Brandová, Ph.D.
Katedra ekonomie

Datum zadání práce:

31. října 2019

Předpokládaný termín odevzdání: 31. srpna 2021

prof. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan

L.S.

prof. Ing. Jiří Kraft, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 31. října 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

4. května 2020

Barbora Liptáková

Dopady zavedení eura v České republice na konkrétní podnik

Anotace

Bakalářská práce se věnuje dopadům zavedení eura na podnik v České republice. První část práce obsahuje informace o eurozóně a podmínkách přijetí eura. Je zaměřena na vznik a následný vývoj eurozóny. Zabývá se pojmem euro a evropskými institucemi. Dále popisuje bankovníctví v rámci Evropské unie i České republiky. Druhá část práce se zabývá dopady zavedení eura na podniky, nejdříve obecně, pak konkrétněji na banku. Na začátek jsou vysvětleny zásady přijetí eura, které platí pro všechny členské země Evropské unie. Rozebírá, čím si musí každý podnik projít, jaký dopad to pro něj bude mít a jaké postupy mají podniky zvolit. Součástí práce jsou pravidla, která musí podniky dodržovat a popis jednotlivých úkolů v sektorech ekonomiky. Dále práce uvádí, jaké s sebou přináší zavedení eura náklady. Poslední část práce je zaměřena na konkrétní podnik, který je krátce představen, a pak popisuje jeho postupy při zavedení eura. Součástí práce je časová a finanční analýza zavedení eura. V závěru je stručně popsán dopad na podnik po zavedení eura v zahraničí a možné dopady v České republice.

Klíčová slova

adaptace, banka, česká koruna, Česká republika, euro, eurozóna, kurzové riziko, měnová politika, platební jednotka, postup, systém

Impacts of Euro Adoption in the Czech Republic on a Particular Company

Annotation

The Bachelor thesis is dedicated to the impacts of euro adoption in the Czech company. First part of the thesis includes information about eurozone and the conditions for the admission of the euro. It is focused on the formation and consecutive running of eurozone. The thesis introduces euro and European institutions. Furthermore, it describes banking in European Union as well as Czech banking. Second part of the thesis is focused on the impacts of euro adoption in companies in general and then in a particular bank. At the beginning, the principles of euro adoption which apply to everyone are explained. The thesis also analyses what the companies have to go through, what kind of changes have to be done. Also what kind of progresses should they choose, which rules apply to them and all the tasks that need to be done in concrete sectors of the economy. Furthermore, how much does it all going to cost them. Last part of the thesis talks about the specific company which is introduced shortly and then their processes of euro adoption are described. Part of the content is time and financial analysis connected with euro adoption. In the end, the impact of euro adoption on the company in foreign country is shortly described as well as in Czechia.

Key Words

adaptation, bank, Czech crown, Czechia, euro, eurozone, Exchange rate risk, monetary policy, payment unit, procedure, system

Obsah

1.1	Evropský měnový systém.....	15
1.2	Evropská měnová unie.....	15
1.2.1	Historie Evropské měnové unie.....	16
1.2.2	První etapa.....	16
1.2.3	Druhá etapa.....	16
1.2.4	Třetí etapa.....	17
1.3	Euro	19
1.4	Evropský měnový institut a Evropská centrální banka.....	19
1.4.1	Evropský měnový institut.....	19
1.4.2	Evropská centrální banka	20
1.5	Evropský mechanismus směnných kurzů.	21
1.5.1	Evropský mechanismus směnných kurzů II	21
1.6	Podmínky vstupu do eurozóny	23
1.7	Procedura přijetí eura	25
2.1	Historie vzniku bankovníctví	26
2.2	Evropský systém centrálních bank.....	27
2.2.1	Eurosystém	27
2.2.2	Funkce centrálních bank.....	28
2.3	Bankovní soustava na území České republiky.....	29
2.4	Česká národní banka	29
3.1	Základní zásady zavedení eura	31
3.2	Základní úkoly v sektorech	32
3.3	Podniky a ochrana spotřebitele.....	33
3.3.1	Duální ceny.....	33
3.3.2	Etika přechodu na euro.....	34
3.3.3	Podnikové aspekty přechodu na euro	34
3.4	Náklady spojené se zavedením eura	35
3.5	Dopady po přijetí eura na podniky.....	36
3.5.1	Kurzové riziko	37
3.5.2	Transakční náklady.....	38
4.1	Představení podniku	39
4.2	Hotovostní transakce.....	40
4.3	Bezhotovostní transakce	41
4.4	Časová náročnost.....	42

4.5 Finanční dopady po zavedení eura	42
4.6 Shrnutí a návrhy řešení	43

Seznam obrázků

Obrázek 1: Graf EUR/CZK	22
Obrázek 2: Procedurální diagram zavedení eura	25

Seznam tabulek

Tabulka 1: Členské země eurozóny	18
--	----

Seznam zkratek

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka
ECB	Evropská centrální banka
ECU	Evropská měnová jednotka (European Currency Unit)
EMI	Evropský měnový institut
EMS	Evropský měnový systém
ERM	Mechanismus směnných kurzů (Exchange Rate Mechanism)
ESCB	Evropský systém centrálních bank
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HMU	Hospodářská a měnová unie
MF	Ministerstvo financí
MV	Ministerstvo vnitra

Úvod

Česká republika (dále ČR) se po vstupu do Evropské unie (dále EU) zavázala přijmout euro, což přináší jedno z nejdéle diskutovaných témat. V rámci této diskuse vznikly dva tábory. Jeden souhlasí s přijetím eura a druhý je odpůrcem jeho přijetí. Vzhledem k tomu, že přijetí eura s sebou nese své výhody i nevýhody, není jednoduché zhodnotit, který tábor má pravdu.

Bakalářská práce je zaměřena na podniky a případné dopady, které s sebou přijetí eura přináší. Cílem bakalářské práce je zhodnotit dopady zavedení eura na konkrétní podnik. Bude se zabývat především způsobem přípravy podniku na tuto změnu, celkovou náročností přípravy na ni, nákladností, porovnáním výhod a nevýhod a jak bude ovlivněno postavení firmy v zahraničí.

První část práce seznamuje čtenáře s eurozónou. V krátkosti popisuje důvod vzniku a její vývoj. Dále blíže představuje instituce, které jsou nedílnou součástí eurozóny – Evropský měnový institut a Evropská centrální banka. v této práci bude také představen Evropský mechanismus směnných kurzů. Konec první kapitoly se věnuje podmínkám vstupu do eurozóny, postupem přijetí eura, podle kterého se řídí stát a také tomu, v jaké fázi je nyní ČR. Druhá kapitola je zaměřena na bankovníctví v rámci EU a ČR. Nejprve přináší pohled do historie vzniku, později popíše jak funguje Eurosystem a centrální banky. Konec je věnován českému bankovníctví a České národní bance.

Druhá část bakalářské práce je zaměřena na dopady přijetí eura v podnicích, jejíž součástí je i případová studie. Třetí kapitola představuje zásady zavedení eura a popisuje úkoly a přípravy, kterými si musí podniky projít. Dále se zabývá dopady v oblasti zahraničního obchodu v podnicích. Případová studie je zaměřena na jeden konkrétní podnik, banku ČSOB. U banky se přepokládá, že je v oblasti přijetí eura specifický subjekt, který spravuje bankovní účty pro své klienty a bude při zavádění eura řešit více záležitostí. Očekává se, že ponese větší zodpovědnost nejen v rámci svého vnitřního vedení, ale i vůči svému okolí (klienti). V bakalářské práci bude tento výzkumný předpoklad ověřován a budou analyzovány procesy, které bude muset banka nastavit pro bezproblémový přechod na euro. Zjišťována bude také její připravenost na celý proces.

1. Eurozóna a její historie

Všechny členské státy Evropské unie jsou zároveň členy Evropské měnové unie, což ale neplatí o Eurozóně. Eurozóna je oblast, ve které se euro zavedlo jako oficiální platidlo. Tvoří ji většina členských států EU.

1.1 Evropský měnový systém

Jeden z hlavních důvodů vytvoření Evropského měnového systému (dále EMS) bylo zajištění kurzové stability. Obchody mezi státy sice fungovaly, ale přinášely sebou velké množství nevýhod ve spojení kurzového rizika a jeho nestability, což mělo vliv na společný systém cen. Ne každá měna byla dostatečně silná, aby si udržela svůj stabilní kurz. Problémy vznikaly i v případě závislosti některých měn na druhých, například irská měna byla závislá na libře. V 70. letech přišli nejvyšší němečtí a francouzští politici s nápadem vytvořit společnou kurzovou politiku, což vedlo k vytvoření společné měny. Vznikla tak Evropská měnová jednotka (dále ECU – European Currency Unit), která byla předchůdcem dnešního eura. Další součástí vzniku činnosti EMS byly indikátory divergence, mechanismus směnných kurzů a úvěrové nástroje Evropského fondu pro měnovou spolupráci. EMS vytvářel soulad mezi jednotlivými měnovými politikami států společné unie. (Dědek, 2014b), (EU, 2019a)

1.2 Evropská měnová unie

Cílem Evropské unie byla integrace zemí, kde právě založení Evropské měnové unie, v roce 1992 (vycházející z Maastrichtské smlouvy), představuje významný krok vpřed a stala se tak nejvyšším stupněm ekonomické integrace. Do této unie se řadí koordinace hospodářských a fiskálních politik, společná měnová politika a jednotná měna. Dnes patří do Hospodářské a měnové unie (dále HMU) 28 členských států. Devatenáct z nich se rozhodlo přijmout euro a vytvářejí tak společně eurozónu. (CDK, 2018), (Evropská komise, 2017), (Stiglitz, 2017)

1.2.1 Historie Evropské měnové unie

Historie Evropské unie sahá až do roku 1945, období po skončení 2. světové války, kdy vznikaly prvotní myšlenky jednoty a evropské integrace. Cílem bylo obnovit hospodářství po válce, odstranit bariéry mezinárodního obchodu a rozšířit trh. Součástí integrace byla i myšlenka jednotní měnové unie. Intenzivně se začala vize Evropské měnové unie vyvíjet až v roce 1987 po přijetí Jednotného evropského aktu. (EU, 2019b), (NBS, 2019)

V roce 1989 Evropská rada schválila cíl vytvoření Hospodářské a měnové unie a pověřila výbor prozkoumat a navrhnout kroky k jejímu vytvoření. v již zmíněné době funkci prezidenta výboru vykonával Jacques Delors, který přinesl návrh sestavený ze tří etap pro vznik unie, které tvoří hlavní témata jako volný pohyb kapitálu, určení autority, fixace směnných kurzů a implementace jednotní měny euro. (NBS, 2019)

1.2.2 První etapa

Plnění cílů první etapy začalo v červnu 1990 s hlavním účelem liberalizace bariér pro pohyb kapitálu mezi členskými státy (zrušení devizových kontrol) a probíhalo až do konce roku 1993. Zvýšení strukturálních fondů, které byly využity k odstranění nerovností mezi regiony, pomohlo ke zrušení těchto bariér. Jedním z dalších důležitých kroků první etapy bylo dosažení stability cen. Výbor guvernérů centrálních bank byl pověřen několika úkoly: nejdůležitějším z nich bylo poskytovat poradenské služby členským státům v oblasti měnové politiky. Dalším úkolem bylo také například docílení užší spolupráce centrálních bank a dosažení pokroku v oblasti hospodářského sjednocování. (NBS, 2019), (CDK, 2018), (Rakić, 2019)

1.2.3 Druhá etapa

Cílem druhé etapy bylo vytvoření autority, která by kontrolovala a koordinovala jednotlivé měnové politiky států a zavedla by opatření pro jejich konvergenci. Začátek druhé etapy se datuje do roku 1994, kdy na základě tohoto podnětu vzniká Evropský měnový institut se sídlem ve Frankfurtu. Pro dosažení cílů třetí etapy bylo třeba podniknout určité kroky ze strany Evropského měnového institutu: posílit postavení a nezávislost národních

centrálních bank nebo připravit na přijetí společné měny euro, jejíž název byl přijat v roce 1995 Evropskou radou. Dalším důležitým opatřením bylo posílení hospodářské konvergence. EMI také odpovídal za vytvoření a vedení pravidel pro snížení rozpočtových deficitů. V rámci příprav na třetí etapu nesmělo chybět vytvoření Evropského systému centrálních bank. Druhá etapa probíhala až do konce roku 1998. (NBS, 2019), (CDK, 2018), (Rakić, 2019), (ECB, 2019b)

1.2.4 Třetí etapa

Rok 1999 je začátkem třetí etapy, kdy po splnění konvergenčních kritérií, které jsou určeny ve smlouvách, vstupuje do eurozóny 11 členských států HMU. Vytvořila se tak měnová politika používající jednotnou měnu euro, která fungovala pouze jako bezhotovostní platidlo pod vedením Evropské centrální banky, která je nezávislá a jejím cílem je udržení stabilní měny. V roce 2001, po splnění konvergenčních podmínek, se přidalo do měnové politiky také Řecko. Rok na to euro vstoupilo na trh ve formě bankovek a mincí. Euro se stalo oficiální platební jednotkou 12 států. (NBS, 2019), (CDK, 2018), (Rakić, 2019), (ECB, 2019b), (Panfil, 2003)

Každý členský stát Evropské unie se zavazuje k přijetí eura jako platební jednotky. Při porušení této podmínky musí stát nést následky v podobě uvalení sankcí. Výjimku dostávají státy, které dosud nesplnily konvergenční kritéria. Těmto státům se odkládá tato povinnost až po splnění zmíněných kritérií. Dvěma zemím, Dánsku a Spojenému království, se podařilo dohodnout výjimku úplně, a tak nemají povinnost zavést společnou měnu. Přičemž po finálním schválení brexitu v roce 2020 Spojené království už dále není součástí EU. (NBS, 2019), (EU, nedatováno), (Rakić, 2019)

Tabulka 1: Členské země eurozóny

Členská země eurozóny	Původní měna	Datum přijetí eura
Belgie	belgický frank	1. 1. 2002
Estonsko	estonská koruna	1. 1. 2011
Finsko	finská marka	1. 1. 2002
Francie	francouzský frank	1. 1. 2002
Irsko	irská libra	1. 1. 2002
Itálie	italská lira	1. 1. 2002
Kypr	kyperská libra	1. 1. 2008
Litva	litevský litas	1. 1. 2015
Lotyšsko	lotyšský lat	1. 1. 2014
Lucembursko	lucemburský frank	1. 1. 2002
Malta	maltská lira	1. 1. 2008
Německo	německá marka	1. 1. 2002
Nizozemsko	nizozemský gulden	1. 1. 2002
Portugalsko	portugalské escudo	1. 1. 2002
Rakousko	rakouský šilink	1. 1. 2002
Řecko	řecká drachma	1. 1. 2002
Slovensko	slovenská koruna	1. 1. 2009
Slovinsko	slovinský tolar	1. 1. 2007
Španělsko	španělská peseta	1. 1. 2002

Zdroj: (Finance, Nedatováno)

Přechod do této etapy závisí na vysoké konvergenci, které se některým státům ještě nepodařilo dosáhnout. Mezi ně patří Bulharsko, Chorvatsko, Rumunsko nebo Švédsko. Všechny tyto země se zavázali přijmout euro hned po splnění nezbytných podmínek. Některé státy se v přítomnosti připravují na implementaci eura (Česko, Polsko) a jiné se v blízké budoucnosti již chystají euro přijmout (Maďarsko). Průběh třetí etapy dodnes není ukončen. (Europa.eu, 2019)

1.3 Euro

Mezinárodní platební jednotka euro byla vytvořena jako nástupce ECU. Cílem názvu pro tuto jednotku bylo vymyslet jméno tak, aby bylo v každé zemi psané a čtené stejně. Na konci roku 1995 byl schválen Evropskou radou na zasedání v Madridu název nové platební jednotky a také vypracován plán na její zavedení. V roce 1998 byly schváleny země, které mají nárok na vstup do eurozóny. Jednalo se o země: Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Španělsko. 1. ledna 1999 nabylo euro oficiální platnost, zatím ale jen v bezhotovostním režimu. Hotovost se dostala do oběhu až 3 roky na to, v roce 2002. (Dědek, 2013a) Země mohli používat ze začátku i svou měnu, ale postupně v maximální lhůtě 6 měsíců museli zcela přejít na euro dle pevně stanovených kurzů. Národní centrální banky poskytly do oběhu 144 miliard EUR v bankovkách, co umožnilo poměrně rychlý přechod na euro. Již po pár dnech byl možný výběr v bankomatech pouze v eurech, a velká část transakcí v hotovosti také probíhala v nové měně. (EU, 2019a), (Dědek, 2013b), (Europa.eu, 2007)

1.4 Evropský měnový institut a Evropská centrální banka

Evropský měnový institut (dále EMI) byl předchůdcem dnešní Evropské centrální banky (dále ECB) a fungoval od roku 1994 až do roku 1998. V červnu 1998 byl EMI nahrazen ECB, která funguje dodnes. (ECB, 2019a)

1.4.1 Evropský měnový institut

EMI vznikl jako jedna ze součástí plánu smlouvy o EU a nahradil tehdejší Výbor guvernérů centrálních bank. EMI byl v tomto období vytvořen jako autorita, která měla kontrolovat a vést měnovou politiku ve státech HMU. EMI fungoval jako samostatná organizace s právní subjektivitou. Během funkce institutu se zde vystřídali dva prezidenti – Alexandre Lamfalussy a Willem Frederik Duisenberg. Druhý zmíněný prezident pak pokračoval ve své funkci i v ECB. (ECB, 2019a)

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, hlavní povinností EMI bylo uskutečnit přípravy na konvergenci, posílit vztahy mezi národními centrálními bankami, koordinovat měnové

politiky a posilovat spolupráci členských zemí. Tento měnový institut měl zároveň povinnost vypracovat měnové politické strategie pro euro, uskutečnit přípravy na jednotný peněžní trh a vylepšovat přeshraniční platební systémy. (Rakić, 2019), (ECB, 2019a), (Businessinfo.cz, 2003), (MVČR, 2019)

1.4.2 Evropská centrální banka

I když vznik ECB lze zaznamenat již v červnu 1998, svou funkci začala vykonávat až v lednu 1999, v době vzniku eurozóny. Hlavní činností ECB je realizace jednotné měnové politiky a hlavním cílem je udržení cenové stability, aby se v případě inflace kupní cena eura nesnižovala. ECB vystupuje jako nezávislá banka EU, a tak v rámci své funkce má právo přijímat právní akty a nástroje. K dalším úkolům ECB patří správa devizových trhů, emitování eurových bankovek, navrhování právních norem a účast v mezinárodní spolupráci. (CDK, 2018), (Businessinfo.cz, 2003), (MVČR, 2019), (MFČR, 2019), (EU, 2017)

V době, kdy ECB začínala, byl základní kapitál 5 miliard eur. Podle poslední informace z 30. 1. 2020 je základní kapitál ECB 10 825 007 069,61 EUR, což je dvojnásobek původní sumy. (ECB, 2020) ECB má 3 rozhodovací orgány: Výkonnou radu, Radu guvernérů a Generální radu.

Do Výkonné rady ECB jsou jmenovány hlavy členských států eurozóny na jedno osmileté období – konkrétně se jedná o prezidenta, viceprezidenta a další 4 členy. Činností Výkonné rady je provádění měnové politiky, řízení ECB a příprava materiálů na zasedání Rady guvernérů. (CDK, 2018), (Businessinfo.cz, 2003), (MVČR, 2019), (MFČR, 2019), (EU, 2017)

Rada guvernérů je nejvyšším rozhodovacím orgánem ECB, kde zasedá 6 členů Výkonné rady a guvernéři národních centrálních bank eurozóny. Hlavním úkolem Rady je řízení měnové politiky a určování úrokových sazeb. (CDK, 2018), (Businessinfo.cz, 2003), (MVČR, 2019), (MFČR, 2019), (EU, 2017)

Generální rada je dočasným výkonným orgánem, jehož smysl skončí, jakmile všechny členské státy EU přejdou do eurozóny. Tvoří ji prezident, viceprezident ECB a guvernéři

národních centrálních bank členských států EU. Úkolem tohoto orgánu je pomoc při plánování rozšiřování eurozóny a funguje jako poradenský nástroj ECB. (CDK, 2018), (Businessinfo.cz, 2003), (MVČR, 2019), (MFČR, 2019), (EU, 2017)

1.5 Evropský mechanismus směnných kurzů.

Evropský mechanismus směnných kurzů (dále ERM, *Exchange Rate Mechanism*) je jeden z prvků Evropského měnového systému. Je to nástroj, který je používán ECB a je součástí měnové politiky. Cílem vytvoření tohoto mechanismu bylo udržet stabilitu směnných kurzů a vytvořit tak měnovou stabilitu v Evropě před zavedením eura (1999). ERM fungoval na principu „mřížky“, což znamenalo, že devizové kurzy se nemohly velmi pohybovat nad nebo pod určenou hodnotu směnného kurzu k evropské měnové jednotce. Povolena byla fluktuace $\pm 2,25\%$, výjimku dostaly jen některé státy dočasně s povolenou odchylkou $\pm 6\%$. Základ tohoto mechanismu se pak používal i na určování výkyvů mezi dvěma měnami navzájem. V případě, že došlo k překročení odchylky, centrální banky obou stran musely odstartovat devizové intervence na udržení kurzu uvnitř mřížky. (Hayes, 2019), (Euroskop.cz, nedatováno), (Dědek, 2014b), (MFČR, nedatováno), (Europa.eu, 2019)

Tento mechanismus měl své slabé i silné stránky, a proto si prošel několika etapami vývoje. Jedním z problémů byla například nespokojenost vlád se slabšími měnami, z důvodu omezených devizových rezerv. Zatímco silné země nadále mohou prodávat svou měnu a zvyšovat tak devizové rezervy, země se slabší měnou by po vyčerpání rezerv musely přikročit k deflačnímu zvýšení. Docházelo tak k revaluaci měn. Nátlakem zvýšili velikost odchylky fluktuace na $\pm 15\%$, která se udržela až do vzniku eurozóny. (Hayes, 2019), (Euroskop.cz, nedatováno), (Dědek, 2014b), (MFČR, nedatováno), (Europa.eu, 2019)

1.5.1 Evropský mechanismus směnných kurzů II

Pokračovatelem ERM se stal ERM II, jehož pravidla byla schválena v roce 1996 a jeho činnost začala v roce 1999 v době vzniku eurozóny. ERM II byl vytvořen k tomu, aby zajistil, že kolísání směnného kurzu mezi eurem a ostatními měnami EU nenaruší

hospodářskou stabilitu. Tento nový mechanismus směnných kurzů v tomto případě fixuje zúčastněné měny na euro. V novém režimu nastalo pár změn, jedním z nich byla například změna paritního mřížkového systému na dvoustranný vztah mezi Evropskou centrální bankou a národní centrální bankou. Zapojení se do ERM II je zcela dobrovolné a každý stát EU má právo se do něj přidat. Jedna z podmínek vstupu do eurozóny je vydržet v tomto režimu minimálně po dobu dvou let bez devalvace centrální parity. Fluktuační byla ponechána na $\pm 15\%$. Přestože intervenční povinnost byla zachována, nastala zde podstatná změna, a to možnost odmítnout tuto povinnost v případě, že by hrozilo narušení cenové stability. (Hayes, 2019), (MFČR, nedatováno), (ČNB, 2003)

Česká republika se ERM II ještě neúčastnila, což jí znemožňuje vstup do eurozóny. Vývoj kurzu, který lze vidět na obrázku 1, byl od roku 2008 až po rok 2010 poměrně nestabilní. Cena za euro se pohybovala od třiatváceti do osmadvaceti korun. Nejslabší byla koruna v roce 2009, což bylo způsobeno následkem ekonomické krize. Po dalším oslabení koruny v roce 2014 už ale přichází větší stabilita kurzu koruny vůči euru. Klíčovým rokem je právě rok 2018, kdy síla koruny stoupla. Od tohoto roku se kurz drží na poměrně stabilní úrovni kolem 25 korun za 1 euro, což je přívětivé pro konvergenční podmínku přijetí eura. Vstup do ERM II závisí momentálně na vládě České republiky – kdy uzná za vhodné vstoupit do eurozóny. (ČTK, 2018), (Dědek, 2013d)

Obrázek 1: Graf EUR/CZK
Zdroj: (KURZY, 2020)

Tvrzení ke konci roku 2019 se bohužel na následky koronaviru radikálně změnilo. Zavření obchodů a hranic má silný vliv nejen na ekonomiku všeobecně ale také na vývoj kurzu koruny k euru. Na obrázku 1 je vidět, že v roce 2019 byl kurz prakticky stabilní. Čili by to nemělo mít vliv na kroky k přijetí eura. Na začátku 2020 je dokonce vidět posílení kurzu koruny vůči euru. To už se bohužel nedá říct v dalších měsících. Po výskytu prvního případu nakažení na koronavirus a následné jeho enormní šíření, musela vláda přistoupit k radikálním opatřením jako například zavření hranic a obchodů. Momentálně nikdo neví, jak se situace bude dále vyvíjet a proto je obtížné dělat závěry o schopnosti ČR přijmout euro.

1.6 Podmínky vstupu do eurozóny

Jak již bylo řečeno v předešlé kapitole, všechny členské státy EU mají povinnost vstoupit do eurozóny, jelikož se tak zavázaly podpisem smlouvy o Evropském společenství při vstupu do EU. Podmínky vstupu do eurozóny vycházejí z maastrichtských kritérií zahrnutých ve smlouvě a jsou kontrolovány Evropskou komisí a Evropskou centrální bankou. K možnosti vstupu do eurozóny, musí státy splnit všechna kritéria konvergence. Jsou vedeny striktně k tomu, aby zajistily a udržely stabilitu eurozóny.

Mezi kritéria konvergence patří:

1. **„Kritérium cenové stability** znamená, že členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace, sledovanou během jednoho roku před šetřením, která nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míry inflace těch – nanejvýše tří – členských států, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability. Inflace se měří pomocí harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HICP).
2. **Kritérium dlouhodobě udržitelného stavu veřejných financí** znamená, že na danou zemi se nevztahuje rozhodnutí o nadměrném schodku. Kritérium má dvě části:
 - **Kritérium veřejného deficitu** znamená, že poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k hrubému domácímu produktu v tržních cenách nepřekročí 3 %, kromě případů, kdy buď poměr podstatně klesl, nebo se neustále snižoval, až dosáhl úrovně, která se blíží referenční hodnotě, anebo překročení nad referenční hodnotu bylo pouze výjimečné a dočasné a poměr zůstává blízko k referenční hodnotě. Veřejný deficit znamená deficit, vztahující se k ústřední vládě včetně regionálních a

místních úřadů a fondů sociálního zabezpečení, s výjimkou komerčních operací, definovaných v Evropském systému makroekonomických účtů.

- **Kritérium veřejného dluhu** znamená, že poměr veřejného dluhu v tržních cenách k hrubému domácímu produktu nepřekročí 60 %, kromě případů, kdy se poměr dostatečně snižuje a blíží se uspokojivým tempem k referenční hodnotě. Veřejný dluh znamená hrubý úhrn dluhů v nominálních hodnotách na konci roku, konsolidovaných uvnitř a mezi jednotlivými odvětvími státního sektoru.
- 3. **Kritérium stability kurzu měny a účasti v ERM II** znamená, že členský stát dodržoval normální rozpětí, která jsou stanovena mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému, bez značného napětí během alespoň dvou posledních let. Zejména by pak země neměla z vlastní iniciativy devalvovat bilaterální směnný kurz domácí měny vůči měně kteréhokoliv jiného členského státu (po zavedení eura vůči euru).
- 4. **Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb** znamená, že v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body úrokovou sazbu těch – nanejvýše tří – členských států, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability. Úrokové sazby se zjišťují na základě výnosů dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů. “

Zdroj: (ČNB, 2019a)

Česká republika v současnosti splňuje dvě ze čtyř podmínek – kritérium financí a kritérium dlouhodobých úrokových sazeb. Česká vláda ještě nestanovila datum pro vstup do eurozóny, a tak zůstává otázkou, kdy bude euro emitované do oběhu českého trhu.

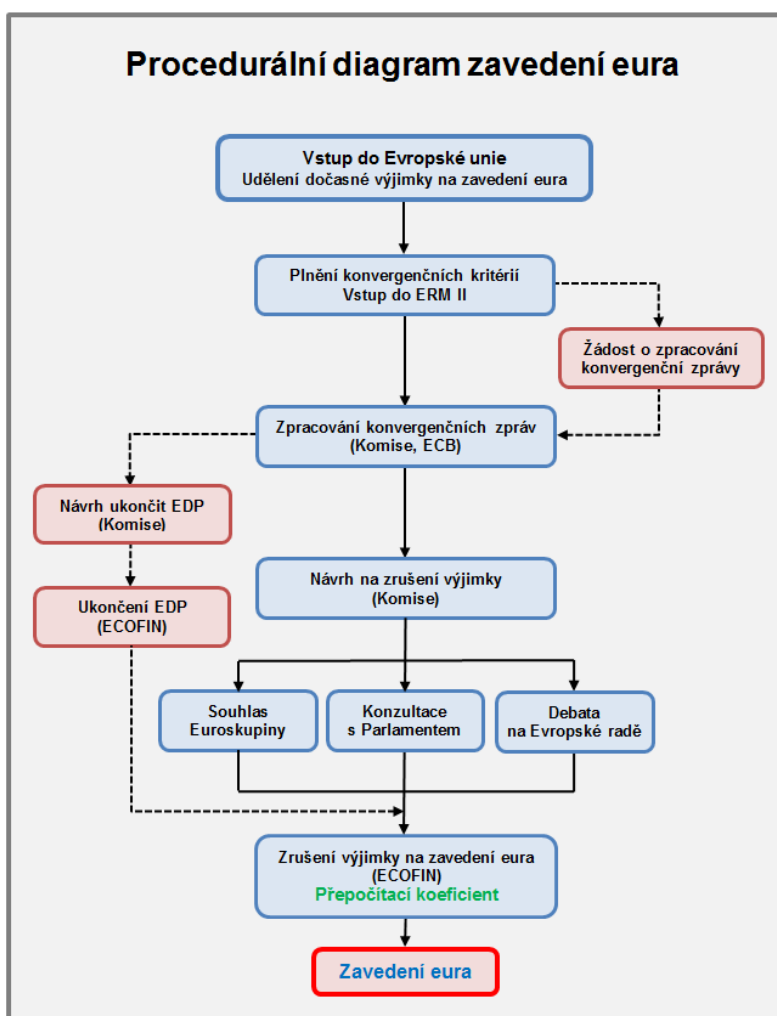
Splnění dalšího kritéria, konkrétně kritéria cenové stability, není v blízké budoucnosti nereálné. Česká národní banka si dala cíl spotřebitelské inflace 2 % vycházející z faktu, že Česká republika je vyznačena jako prostředí nízké inflace. K říjnu 2019, podle kurzy.cz, meziroční inflace byla 2,7 %, což představuje o 0,7 % odchylku od plánu. Odchylky může způsobit například zvýšení cen potravin a energií, případně úprava nepřímých daní. (Kurzy.cz, 2019), (Dědek, 2013c)

Druhé nesplněné kritérium, kritérium stability kurzu měny a účasti v ERM II, je již okomentované v předchozí kapitole. Toto kritérium vzhledem k předpokládanému bezproblémovému splnění se považuje pouze jako poslední krok po dohodě vlády České republiky na datu vstoupení do eurozóny. (Dědek, 2013d)

Po splnění všech podmínek je stát připraven na vstup do eurozóny. Přijetí je pak potvrzeno Radou EU. (Europa.eu, 2014)

1.7 Procedura přijetí eura

Na obrázku 2 je graficky znázorněn průběh procesu zavedení eura, přičemž plné čáry spojují vždy prováděné úkony a přerušované čáry spojují úkony vykonávané v závislosti na okolnostech. Tento proces byl navržen tak, aby vždy finální zavedení eura připadlo na 1. leden roku, v němž euro začne být používáno jako hlavní platební jednotka. Obrázek číslo 2 popisuje obecný postup přijetí eura. Avšak každý stát si musí vybudovat vlastní takzvaný „Národní plán zavedení eura“, podle kterého se řídí potom všechny podniky a instituce.

Obrázek 2: Procedurální diagram zavedení eura
Zdroj: (DĚDEK, 2014a)

2. Bankovníctví EU a České republiky

Každý finanční trh má svůj systém řízení, který je řízen základní řídicí jednotkou, z pravidla se jedná o centrální banku. Pro Českou republiku touto jednotkou je Česká národní banka.

2.1 Historie vzniku bankovníctví

Bankovníctví má delší historii než si člověk umí představit. První náznaky bankovníctví sahají až do let před naším letopočtem, kdy si lidé odkládali své zásoby jako například obilí případně jiné suroviny v palácích a chrámech. Každý dostal potvrzení o uložení s údajem o množství a druhu zboží. Tento systém fungoval v rozvinutých středověkých zemích jako například Egypt, Babylon nebo Asýrie. v této době neexistovaly peníze, fungoval jen barterový (směnný) obchod. (Kantnerová, 2016), (Polouček, 2013), (Kocourek, 2020)

Později v 18. st. před Kristem přišly první podnikatelské kroky v oblasti bankovníctví. (Kantnerová, 2016) Majitelé chrámů a paláců poskytovali půjčky obchodníkům z uskladněného materiálu. Profese jako zkušebnictví, úschova a půjčování mincí mají původ z doby starého Řecka. Ve starověkém Římě se rozvinulo používání poukázek na cenné kovy a zkušebnictví mincí. Vznikl také stroj, který je považován za předchůdce bankomatů. Využíval se na výdej obětí jako například aromatické oleje a fungoval na takzvaný pákový mechanismus. (Kantnerová, 2016), (Polouček, 2013), (Kocourek, 2020)

Nejvýznamnější události vzniku bankovníctví se vážou na středověk, konkrétně na zem Itálie. Velice tomu dopomohl právě italský matematik Leonardo Fibonacci, který přebral arabské čísla od Indů a vytvořil tak nový matematický a účetní systém, který byl základem i pro výpočty úroků. Na rozdíl od římských čísel bylo možné počítat nejen s celými ale i s desetinnými čísly a vypočítat jejich násobky. (Kantnerová, 2016), (Polouček, 2013), (Kocourek, 2020)

Slovo banka, tak jako bankovníctví, se spojuje s Itálií. Pochází z italského slova "il banco", což v překladu znamená lavice. Právě na lavičkách zpočátku bankéři poskytovali své

služby, půjčovali peníze a kryli své riziko úroky. (Zákulisí Slov, 2017), (Kantnerová, 2016)

Banka je podnikatelský subjekt a z pravidla akciová společnost, kterého hlavním cílem je dosažení zisku. Na rozdíl od jiných subjektů funguje ale trochu jinak a řídí se častokrát jinými pravidly jako běžné podniky. Odlišnost je právě v tom, že kromě přijímání vkladů od klientů nabízí možnost úvěrů, kde právě úroková marže (výnosový úrok / úrok z úvěru - nákladový úrok / úrok z vkladu) je ziskem banky. Banka tedy vystupuje částečně i jako instituce finančního zprostředkování. (Kantnerová, 2016)

2.2 Evropský systém centrálních bank

Složení Evropské centrální banky a národních centrálních bank (všech států EU, i ty mimo eurozónu) spolu vytvářejí Evropský systém centrálních bank (dále ESCB). ESCB je jedním z výsledků třetí etapy měnové unie. Je to organizace, která nemá právní subjektivitu, tuto funkci tvoří její již zmíněné součásti. Rozhodovacími orgány jsou orgány ECB, čili Rada guvernérů, která rozhoduje o měnové politice a Výkonná rada, která převádí do funkce rozhodnutí Rady guvernérů. Koordinátor celého systému bank je Generální rada, jejíž podstata ale nemusí být věčná. Její funkce skončí, jakmile projdou všechny členské státy na euro. (ČNB, 2020b)

Hlavním cílem ESCB je udržovat cenovou stabilitu. Dalším úkolem je podpora hospodářské politiky se záměrem dosáhnout cílů Evropského společenství (vysoká zaměstnanost, míra konvergence, hospodářský růst atd.). Dalšími povinnostmi ESCB vycházejícími ze smlouvy jsou: koordinace devizových kurzů, měnové politiky, devizových rezerv a zajištění funkčnosti platebních systémů. (ČNB, 2020b)

2.2.1 Eurosystém

Jelikož centrální banky států, které nejsou součástí eurozóny, se nepodílejí na hlavních funkcích ESCB díky vybudované měnové suverenitě, rozhodla se Rada guvernérů vytvořit pro větší přehlednost pojem Eurosystém. Tento název zahrnuje ECB a centrální banky, které jsou součástí eurozóny. Eurosystém si udrží svoji funkci, dokud neprojdou všechny

státy EU do eurozóny. Důvodů proč neexistuje jedna banka pro celou eurozónu je několik. Zaprvé je to rozlišenost politických názorů, zadruhé Eurosystem využívá odbornost a zkušenosti národních bank a zatřetí eurozóna je rozsáhlá oblast, takže dostupnost k jedné bance by byla poměrně náročná. (Dědek, 2014b)

2.2.2 Funkce centrálních bank

Ze začátku centrální banky fungovaly jako banky jednotlivých států, čili plnily i funkce dnešních komerčních bank – vedení účtů, poskytování úvěrů a jiné. Tento systém ale dostal centrální banky do monopolního postavení v rámci jednoho státu, což je proti pravidlům ekonomiky. V dané době měly centrální banky tři funkce: emisní, banka státu a banka bank. Funkce banka bank se jako jediná zachovala do dnes. Funkce banka státu se neudržela z důvodu závislosti banky na státu a jeho zákonech, který si takto řešil například problémy s rozpočtem státní kasy (úvěr). Emisní funkce připadla na komerční banky, od centrální se pak více vyžadovala koordinace měnové politiky. V dnešní době rozdělujeme všeobecně funkce centrálních bank na mikro a makroekonomické. (Kantnerová, 2016)

Tak jako ECB i národní centrální banky mají právní subjektivitu a řídí se právem svého státu, které ale nemůže narušit jejich nezávislost od státních úřadů při rozhodování (nezávislost od rozhodnutí vlády). Je to důležité kvůli udržení úloh národních bank např. vláda se rozhodne pro inflační politiku, což by mohlo způsobit narušení cenové stability v budoucnosti. Druhým důvodem je angažovanost národních bank v Eurosystemu, protože podléhá zároveň i cílem ECB a jsou její nedílnou součástí. (Lochmannová, 2018)

Základní funkce dnešních centrálních bank se dělí na makroekonomické (vydávání hotovosti, měnová politika, řízení devizových kurzů) a mikroekonomické (dohled na bankovní systém státu a vedení jeho účtu, autorita pro komerční banky). Národní centrální banky také vystupují jako zástupci státu v oblasti měnové a tržní ekonomiky, mají dohled na korektnost rozhodování tuzemských a nadnárodních institucí. (Lochmannová, 2018)

2.3 Bankovní soustava na území České republiky

Jako již bylo zmíněno v předešlé podkapitole, v minulosti fungovala ve státě jenom jedna centrální banka, šlo tedy o jednodupňovou soustavu. Monopol v dané době vytvářela Státní banka československá. Historie bankovníctví však sahá až do druhé poloviny 19. století, kdy se Česká republika jako rostoucí ekonomika rozhodla odpojit od Rakousko-uherské banky, která již nevládala kapacitně její požadavky. Nejvýznamnější bankou pro vývoj českého bankovníctví byla Živnostenská banka pro Čechy a Moravu, a byla založena v roce 1868. V rámci měnové reformy v roce 1919 po 1. světové válce vznikla nová platební jednotka – československá koruna. První Národní banka Česko-Slovenska byla založena v roce 1926, do té doby plnil její funkci úřad ministerstva financí. (Lochmannová, 2018)

V současnosti bankovní systém Česka je dvoustupňový sestávající z centrální banky a obchodních bank. Funkci centrální banky vykonává Česká národní banka, která je orgánem veřejného práva. Obchodní banky jsou výkonnou složkou s podnikatelským cílem dosažení zisku. (Lochmannová, 2018)

2.4 Česká národní banka

Česká národní banka (dále ČNB) je právnickou osobou s hlavním sídlem v Praze. Je to instituce, která je centrální bankou pro Českou republiku a také spadá do Evropského systému centrálních bank. Jejím hlavním úkolem je sledovat finanční trh a řešit jeho problémy. Veškerá její činnost vychází ze zákona č. 6/1993 Sb., O České národní bance. (ČNB, 2020a)

Bankovní rada je hlavním řídicím orgánem ČNB, do kterého jsou jmenováni členové maximálně dvakrát na šest let, prezidentem České republiky. Bankovní radu vytvářej dva guvernéri a čtyři členové rady. (ČNB, 2020a)

Mezi hlavní úkoly ČNB patří: určování měnové politiky, emise hotovosti, platební vztyk, zúčtování bank a sledování oběhu peněz. Běžné účty nespádají pod její kompetenci, za to státní pokladna a její příslušníci, kteří jsou na státní rozpočet nějak vázáni, ano. ČNB je

takzvanou řídicí jednotkou pro všechny obchodní banky, směnárny a oblast pojišťovnictví.
(ČNB, 2020a)

3. Přijetí eura a jeho aspekty důležité pro ekonomiku

Jak lze vidět na obrázku 2 v první kapitole, stát má určité postupy, kterými se řídí, co se týče zavedení eura. Pro podniky ale tento diagram nemá velké opodstatnění. Aby věděly, jak mají postupovat a čím vším musí projít, v každé zemi vytváří stát národní plán zavedení eura. Podle tohoto plánu pak firmy víceméně postupují. Ale co je obsahem plánu? Znamená to náročný a nákladný proces pro podniky? Přinese jim to nějaké výhody, či jsou s tím spojeny nějaké nevýhody? Kolik času bude potřeba věnovat přípravě?

3.1 Základní zásady zavedení eura

Česká republika přijme euro jednorázově, což znamená, že přechod na euro proběhne v hotovostní i bezhotovostní formě najednou. V den, kdy se stane euro oficiální platební měnou, se česká koruna bude postupně stahovat z oběhu. Během této doby bude možné platit oběma měnami (zavedení tzv. „Duální cirkulace“), vydáváno však bude již jen euro. Bezhotovostní transakce budou probíhat v eurech od prvního dne. (MF ČR, 2007)

Co se týče oblasti práva, bude v zemi vše fungovat stejně jako dosud beze změn, tzn. všechny předpisy, smlouvy, soudní rozhodnutí atd. budou nadále platit. Přechod na euro nebude mít žádný dopad na změnu cen. Přepočítání kurzu bude tvořit jedinou výjimečnou položku, kterou bude možné ve smlouvě upravit, nicméně obchodníci si nemohou určovat jakýkoliv kurz. Rada EU přesně stanoví koeficient přepočtu, který mají všichni povinnost použít, přičemž přepočet cen z koruny na euro se zaokrouhlí na nejbližší eurocent. (MF ČR, 2007)

Aby se zabránilo zneužití a zvyšování cen po přechodu na euro, bude vývoj cen monitorován. Stát má povinnost poskytnout podrobné informace všem veřejným i soukromým podnikům o zavedení eura dostatečně včas, aby byly schopny se připravit a minimalizovat tak své náklady s přechodem spojené, protože každý podnik si tyto náklady hradí sám, nejsou propláceny státem. Každý podnik též nese vlastní odpovědnost za svou přípravu na zavedení eura. (MF ČR, 2007)

V zemích, kde bylo zavedeno euro, v minulosti došlo k různému vnímání cen běžných surovin (tzv. „vnímané inflaci“) ze strany obyvatelstva. Vnímaná inflace znamená, že běžný spotřebitel vnímá reálný vývoj zkresleně. Čili, i když se reálná inflace nemění, ceny zůstávají stejné, spotřebitel pociťuje změnu (vnímaná inflace) a to má pak dopad i na vývoj reálné (skutečné) inflace. Tomuto případu chce ČR předejít. Existuje několik možností jak předejít tomuto paradoxu, například duální zobrazení cen nebo častější analýza inflace pro konkrétní zboží. (Dědek, 2013b)

3.2 Základní úkoly v sektorech

Ekonomiku rozdělujeme do několika sektorů, přičemž každý jeden sektor má jinou hlavní roli v oblasti přijetí eura. Ve finančním sektoru je hlavním úkolem bank vyměnit oběživo v bezhotovostním i hotovostním stavu současně. Díky tomu se ušetří peníze, protože nebude potřeba vytvářet dvojité účty (korunový a euro účet). Se zavedením eura v hotovostním stavu přichází povinnost bank stáhnout českou korunu z oběhu a zabezpečit dostatek eurobankovek, které ji nahradí. v bezhotovostním stavu přichází konverze účtů a bankovních karet. Také se musí banky přizpůsobovat legislativě EU, neboť ČNB bude součástí Eurosystemu. (MF ČR, 2007)

Úkolem sektoru veřejné správy a financí je úprava právních předpisů a vytvoření orgánů na zavedení eura nejen pro veřejný, ale i soukromý sektor tak, aby byly oba sektory sjednoceny a aby byl postup při přípravě pro všechny stejný. Kromě legislativních úprav bude mít zavedení eura také dopad na změny ve státním rozpočtu, na správu státního dluhu, daně, cla, účetnictví, mzdy, cenovou politiku, sociální zabezpečení, veřejné zdravotní pojištění a také na konverzi informačních systémů. (MF ČR, 2007)

Dalším sektorem je sektor nefinanční a ochrany spotřebitele, jehož hlavním úkolem je zjednodušit přijetí eura pro podniky a běžné lidi. V tomto případě jsou klíčové právě maloobchody. V zemích, kde se už zavádělo euro, měli spotřebitelé tendenci měnit koruny za eura právě v těchto podnicích než v bankách. (MF ČR, 2007)

Vstup do eurozóny přináší velké množství nařízení Rady Evropského společenství, které jsou součástí smlouvy eurozóny. Úkolem legislativy je sladit tyto zákony s těmi českými

tak, aby nenarušily práva a povinnosti subjektů České republiky, nepoškodily jejich postavení a zároveň, aby nepoškodili potřeby spjaté se zavedením eura. (MF ČR, 2007)

Zavedení eura není jednoduchý proces a přináší s sebou mnoho nejasností pro všechny. Je velmi důležité, aby byli všichni dostatečně včas informováni o tom, co je čeká. Sektor zaměřený na zdroje informací a komunikaci má právě proto za úkol vymyslet strategii a využít komunikační nástroje důkladně vybrané pro každou cílovou skupinu na co nejlepší informovanost. Mezi tyto skupiny nepatří jen obyvatelstvo, ale také podniky, orgány státní správy, obchodníci a místní samospráva. (MF ČR, 2007)

Informační a statistické systémy jsou dnes naší nedílnou součástí. Informační technologie dosáhly velkých pokroků a staly se součástí každého jednoho podniku. Přechod na euro bude mít dopad hlavně na ekonomické systémy, na systémy, které spravují účty podniků, a také na nástroje spravující finance a i orgány státní správy. Proto je důležité, aby se vše dopředu otestovalo, vyvarovalo se tak možným chybám a zjistilo se přesně, na které systémy bude mít zavedení eura dopad. (MF ČR, 2007)

Národní koordinační skupina má v této problematice klíčovou roli. Jejím cílem je zabývat se jednotlivými problémy spojenými se zavedením eura jako například odhady nákladů, vytvoření metody zaokrouhlování a následná analýza, komunikace se státy, které již přijaly euro a mnoho dalších. (MF ČR, 2007)

3.3 Podniky a ochrana spotřebitele

Už několikrát bylo zmíněno, že zavedení eura nemůže poškodit právo, podniky ani spotřebitele. Proto se zavádějí opatření a vytvářejí se plány, aby vše fungovalo a nedošlo k žádným komplikacím. Pro podniky je důležité nepoškodit své spotřebitele.

3.3.1 Duální ceny

Jedním z nástrojů jak připravit spotřebitele na euro je povinnost zavedení duálních cen. To znamená, že na cenovkách v prodejnách, případně cenících za služby a také na všech účtech a dokladech o zaplacení, budou muset prodejci uvádět cenu v korunách i v eurech.

Toto nařízení mají povinnost dodržovat půl roku před dnem vstupu do eurozóny a poté po jeden rok ode dne vstupu. Duální ceny budou vyžadovány všude; od cen v obchodech, přes výplatní pásky, až po sociální dávky, tzn. všude, kde je uváděna peněžní částka. Duální označení slouží pro informovanost lidí a k tomu, aby se rychleji naučili myslet v eurech. Také slouží jako kontrola případného zvyšování cen. (MF ČR, 2007)

Podniky se musí připravit i na tzv. duální cirkulaci, kdy po přijetí eura budou zpočátku v oběhu nejen eura ale i české koruny. Zákazníci do určité doby budou mít možnost ještě platit v korunách. Dalším sektorem je sektor nefinanční a ochrany spotřebitele, jehož hlavním úkolem je zjednodušit přijetí eura pro podniky a běžné lidi. V tomto případě jsou klíčové právě maloobchody. V zemích, kde se už zavádělo euro, měli spotřebitelé tendenci měnit koruny za eura právě v těchto podnicích než v bankách, protože povinnost podniků je vydávat v eurech. To znamená, že musí dopředu zařídit dostatek hotovosti a připravit své systémy a zaměstnance na tuto situaci. Ceny se budou přepočítávat podle určeného koeficientu. (MF ČR, 2007)

3.3.2 Etika přechodu na euro

Přijetí eura není pouze o zákonech a normách, kterými se musí podniky řídit, aby dosáhly úspěchu. Velmi důležitá je i důvěra ze strany zákazníků. K získání této důvěry má každý právo přijmout tzv. „Fair pricing agreement“ (spravedlivá cenová dohoda), který se zavazují, že budou přepočítávat ceny podle přijatého koeficientu a metody zaokrouhlování. Každý podnik podpisem prohlášení získá logo, které bude vystaveno před vstupem do prodejny na dveřích. Při porušení dohody firmy ponesou sankce v podobě odebrání licence. Tato dohoda je pro podniky zcela nepovinná. (MF ČR, 2007)

3.3.3 Podnikové aspekty přechodu na euro

Úspěšnost podniku v oblasti přijetí eura záleží na tom, jako bude schopen zvládat konverzi cen, informačních systémů, dualitu zobrazení cen atd. Ze zkušenosti jiných zemí je nejlepší určit odpovědnou osobu, která bude celou situaci sledovat a řídit.

S jistotou se dá říci, že přechod na euro se neobejde bez nákladů, které pocítí hlavně malé podniky. Přechod na euro s sebou přináší více práce, což vyžaduje ideálně zaměstnání dalších pracovníků, protože ne každá firma má na to dostatečné kapacity. Jelikož jde o jednorázový projekt, tento problém se dá řešit přes externí firmy, které takové zaměstnance nabízejí. Pracovní sílu budou podniky potřebovat hlavně kvůli přeceňování zboží, případně na cesty do bank kvůli duálnímu oběhu peněz (např. výměna hotovosti). Podniky si projdou určitou modernizací. Přechod na euro vyžaduje aktualizaci/přizpůsobení softwaru, hardwaru, počítačových systémů, podnikového výkaznictví a v neposlední řadě zaškolení zaměstnanců. (MF ČR, 2007)

3.4 Náklady spojené se zavedením eura

Při výhodách pro podniky se zavedením eura přichází i nevýhody spojené s náklady. Jedním z těchto nákladů je přeprogramování informačních systémů firem, aby mohli fungovat zpočátku v obou měnách, později v nové měně, nebo zajištění softwaru, který bude fungovat v obou měnách. Náklady jsou závislé na komplexnosti a množství využívání systémů. Čím složitější je program pro úpravu, tím jsou vyšší náklady. (Záklasník, 2007)

Další náklady vzniknou při seznamování odběratelů, dodavatelů a zaměstnanců se situací. Podniky budou muset zaškolit své zaměstnance hlavně v oblasti IT a zaměstnance pracující s hotovostí, aby se předešlo například případnému pokusu zneužití z druhé strany kvůli nemožnosti rozlišit falešné eurobankovky. Zaměstnanci budou muset být seznámeni se směrnicí podniku v oblasti zavedení eura, odběratelé by měli dostat nové ceníky a dodavatelé dostanou lhůtu, kdy budou muset poslat fakturu v nové měně. Největší náklady v tom případě budou mít podniky s vyšším počtem dodavatelů a odběratelů. (Záklasník, 2007)

Všechny ceny služeb a zboží se přepočítají dle koeficientu na to určeného. Pro podniky to znamená změna ceníků, katalogů, úprava marketingové kampaně atd. Kromě přepočítání cen bude záležet i na zajímavosti cen (tzv. „Baťovské ceny“). Každý prodejce si určí svou vnitropodnikovou směrnicí dle vlastního uvážení. Z marketingového hlediska avšak

vypadá pro zákazníka cena 10,99 € lépe než 11,03 €. Všechny tyto náklady závisí na angažovanosti zaměstnanců a velikosti produktového portfolia podniku. (Záklasník, 2007)

Maloobchody jsou podniky, které budou čelit nejvíce nákladům spojeným s výměnou hotovosti, jelikož mají největší podíl na jejich transakcích. Samotná výměna není zpoplatněna, ale náklady na převoz a udržení bezpečnosti se vyskytnout mohou. (Záklasník, 2007)

Další náklady mohou vzniknout při již zmíněném jevu vnímané inflace, kdy by mohl nastat nátlak ze strany odborů na zvýšení mezd zaměstnanců. Těchto situací je mnoho, vše je závislé na vlivu různých faktorů a proto je velmi obtížné odhadnout celkové náklady podniku. (Záklasník, 2007)

3.5 Dopady po přijetí eura na podniky

Nákladům při zavedení eura se podniky nevyhnou, je to však jednorázová situace, na kterou se dá připravit vytvořením úspor. Z dlouhodobého hlediska to může, hlavně pro podniky, které exportují, přinést řadu výhod. V rámci zahraničního obchodu v eurozóně ušetří peníze díky ztrátě kurzového rizika. Také nebudou muset vést dvojité účetnictví, platit poplatky za euro účet, případně transakční poplatky při převodu. Podnikovému sektoru se přijetím eura otevře možnost přehodnocení financování, přičemž platí, že čím víc se budou angažovat v zahraničním obchodě, tím víc ušetří. (Záklasník, 2007)

Pro velkou otevřenost české ekonomiky je zahraniční obchod klíčový. Levná pracovní síla a malý tuzemský trh nalákaly mnoho zahraničních investorů (např. Škoda Auto, Nestlé, Hyundai, Philip Morris). Pro hrubý domácí produkt (dále HDP) je vývoz velice důležitý, protože jeho podíl tvoří až dvě třetiny z HDP České republiky. Vzhledem k vázanosti těchto podniků na kapitál mateřských společností v zahraničí by přijetí eura přineslo řadu výhod. Ušetřilo by je to nejistoty v oblasti již zmíněného kurzového rizika a zjednodušilo podnikatelské plánování do budoucna. (Záklasník, 2007)

V rámci České republiky tvoří největší podíl na HDP podniky služeb. Na první pohled by se dalo říci, že je to oblast bezvýznamná pro zahraniční obchod, ale díky dnešní elektronizaci mají podniky možnost nabízet své služby i do zahraničí (IT, marketing, design atd.). Dalším tahounem české ekonomiky je zpracovatelský průmysl, který má také významný podíl v zahraničním obchodě. (Záklasník, 2007)

V květnu 2019 tvořil vývoz ČR v rámci EU 84 %, dovoz 65,1 % a obrat se pohyboval na 75,2 %. (ČSÚ, 2019) V roce 2017, v rámci eurozóny tvořil obrat zahraničního obchodu ČR 58 %, vývoz 83,9 % a dovoz 49,9 %. (ČSÚ, 2017) z těchto čísel lze vidět, že větší část obchodu České republiky funguje v eurech, takže přijetí eura by z tohoto pohledu bylo prospěšné pro podniky.

Při přijetí eura se dopady dají rozdělit do dvou skupin. Ty, které nastanou určitě a ty, u kterých je těžké odhadnout příští průběh, neboť má na to vliv několik faktorů.

3.5.1 Kurzové riziko

Eliminace kurzového rizika patří do první skupiny. Kolísání kurzu koruny vůči euru může způsobit výrazné ztráty při radikální změně. Ukažme si to na příkladu: Výrobce A prodává do Německa lampy, kus za 200 Kč. V den podpisu kupní smlouvy je kurz 28 Kč za 1 €, při objednávce 200 ks by tedy německá společnost zaplatila 1 428,57 € (40 000 Kč). Prostřednictvím smlouvy bylo dohodnuto, že zaplatí až po dodání zboží, kdy se může kurz změnit na 24 Kč za euro. Čili původní smluvní cena se pro Německo nezmění, ale českému dodavateli přijde na účet v přepočtu 34 285,68 Kč, o téměř 6 000 Kč míň. V opačném případě by ale mohl podnik vydělat. Riziko nastává nejen při vývozu a dovozu, může to ovlivnit také například splácení úvěru, vyplacení mzdy zaměstnancům a jiné. Tímto rizikem si procházejí hlavně podniky, které obchodují ve velkém v tuzemsku a měně v zahraničí. (Záklasník, 2007)

Další výhoda odstranění kurzového rizika by se projevila i při plánování budoucnosti podniku (investice, dividendy atd.). Také to bude mít pozitivní dopad na českou ekonomiku, která je tomuto riziku neustále vystavována z důvodu velkého podílu zahraničního obchodu. (Záklasník, 2007)

3.5.2 Transakční náklady

Hotovostní platby jsou častokrát v českých bankách zpoplatněny (1-2 %), ať už jde o výběr hotovosti na diety pro zaměstnance kvůli zahraničním cestám, případně když jim poskytnou finance na pobyt. Tyto náklady jsou sice minimální pro podniky, ale i na nich by mohly pár korun ušetřit. Většina podniků obchodujících v zahraničí vede euro účet, aby ho využívali na zahraniční platby, a tak by náklady spojené s vedením účtu odpadly, jelikož by jim po zavedení eura stačil jen jeden. Rovněž to přinese zjednodušení účetnictví. Zaměstnanci budou osvobozeni od náročného účtování v oblasti kurzového rizika a s tím spojené vytváření rezerv. (Základník, 2007)

4. Případová studie – Zavedení eura v bance

Při přijetí eura mají banky klíčovou roli jako držitelé financí a dozorové instituce nad oběhem peněz. Představují v dané situaci velmi důležitou roli. Cílem této kapitoly je zaměřit se na jednotlivé kroky banky, které musí dodržet na základě Národního plánu ČR, a také si rozebrat jednotlivé dopady zavedení eura. Případová studie je zaměřena na Československou obchodní banku, ale vzhledem k tomu, že každý podnik se při zavedení eura řídí nařízením státu a EU, postupy se jinde nebudou velmi lišit.

4.1 Představení podniku

Československá obchodní banka (dále ČSOB) je akciová společnost se základním kapitálem 5 855 000 040 Kč, která byla založena v České republice v roce 1964. Univerzální banka, která se stala v červnu 1999 dceřinou společností KBC Bank, poskytuje služby v oblasti volnoměnových operací a financování zahraničního obchodu ve všech klientských oblastech (fyzické osoby, podniky, korporace, instituce). Do konce roku 2007 fungovala spolu se slovenskou pobočkou, ale v lednu 2008 došlo k jejich rozdělení, když ze slovenské pobočky vznikla samostatná právnická osoba (rok před zavedením eura na Slovensku). (ČSOB, 2020b)

ČSOB není pouze banka, její součástí jsou společnosti, které nabízejí různorodé finanční služby. Mezi tyto společnosti patří: Hypoteční banka, ČSOB Pojišťovna, Českomoravská stavební spořitelna, ČSOB Penzijní společnost, ČSOB Leasing, ČSOB Asset Management, ČSOB Factoring a Patria. Jelikož ČSOB nabízí služby i ze skupiny KBC, vytváří si tím obrovské portfolio produktů a služeb jako například: hypotéky a půjčky ze stavebního spoření, pojistné produkty, penzijní fondy, produkty kolektivního financování a správa aktiv, leasing, factoring a také služby spojené s obchodováním s akciemi na finančních trzích. (ČSOB, 2020b)

Politika firmy je zaměřena na péči a udržení si dlouhodobých zákazníků, proto se snaží nacházet vždy co nejvhodnější řešení pro své klienty, tak aby byly obě strany spokojené. (ČSOB, 2020b)

4.2 Hotovostní transakce

Jak již bylo zmíněno v předešlé kapitole, jedním z hlavních úkolů bank je zavedení eura do oběhu. V této kapitole bude vysvětleno, jaká opatření banku čekají.

V první řadě je důležité získat hotovost do státu. V tomto případě po dohodě s ECB se rozhodlo, že nejprve budou zapůjčeny eurobankovky od zahraniční národní banky, které se budou postupně splácet produkcí nových. Tuto hotovost může ČNB přijmout až po ukončení dosavadní výjimky na zavedení eura, tj. zhruba půl roku před oficiálním přijetím nové platební jednotky. ČNB nejdříve musí upřesnit, o kolik eurobankovek bude potřeba zažádat a až poté žádost poslat. U mincí je celý proces o něco delší. Nejprve bude vytvořen návrh eurových mincí. Obecně jsou tyto mince v rámci eurozóny stejné, avšak liší se od sebe zadní stranou, která nese státní symboly státu, ve kterém byly mince vyrobeny. ČNB zabezpečuje celou výrobu a ECB schvaluje množství mincí, které se emitují do oběhu. Celý proces návrhu, výroby atd. může trvat až 3 roky, přičemž samotná výroba může začít až po zrušení výjimky zavedení eura. (MF ČR, 2007)

Běžné komerční banky jako je i ČSOB si v rámci předzásobení, nejdříve 3 měsíce dopředu, půjčují euro hotovost od ČNB. Ekvivalent pak zajistí podle pravidel ECB. Následně měsíc před zavedením eura mohou banky předzásobit podniky (nefinanční sektor), ale platební měna nemůže být využívána před oficiálním přijetím eura. (MF ČR, 2007)

Tak jako všechny podniky, i banky budou muset aktualizovat své softwary. Například všechny bankomaty budou přeprogramovány na jinou měnu a zpočátku musí zobrazovat duální ceny. ČSOB má přes 1 000 bankomatů na území ČR, ve kterých je nutné vyměnit všechnu hotovost přes noc, aby od dne zavedení eura vydávaly pouze eurobankovky. (ČSOB, 2020a) Výměna oběživa vyžaduje také kapacity na uskladnění bankovek a strážní službu nejen při výměně na výdejních místech. Lidé budou mít možnost si do 6 měsíců bezplatně vyměnit peníze na pobočkách, pak už jen v ČNB. Je však doporučeno vložit si peníze na účet před zavedením eura. Banka bude o tomto doporučení všechny své zákazníky informovat přes všechny své komunikační kanály (e-mail, mobile banking, web stránky atd.), a zároveň bude veřejnost poučena o ochranných prvcích na bankovkách, které umožňují rozeznat pravé bankovky od falešných. Co se týče stahování české koruny z oběhu, počty i pravost bankovek bude ověřovat ČNB. (MF ČR, 2007)

4.3 Bezhotovostní transakce

V rámci eurozóny při měnových operacích a jiných bankovních platbách využívají centrální banky systém TARGET 2 (Trans-European Real Time Gross Settlement Express Transfer System – Transevropský expresní systém hrubého vypořádání v reálném čase). Účast v systému je pro centrální banky eurozóny obligatorní a obecně je bankám doporučeno vstoupit do něj 6 měsíců před zavedením eura. v současnosti se v bankovníctví ČR využívá systém mezibankovního platebního styku CERTIS. Tento systém bude propojen komerčními bankami se systémem TARGET, nebo případně bude zvolen jiný platební systém (STEP2, PRIEURO atd.). (MF ČR, 2007)

Další povinnosti pro banku nastávají i v klientské oblasti. Všechny účty, úvěry, směnky, akreditivy atd. musí být přepočteny dle koeficientu na eura. Je obtížné posoudit, jestli je v tomto případě doba elektronizace výhodná či nevýhodná, jisté ale je, že to s sebou přináší množství práce. Banka musí dbát, aby při prováděných změnách nezměnila čísla účtů klientů. Konverze však na klienty nebude mít finančně žádný dopad – konverzní operace proběhnou bez poplatků. (MF ČR, 2007)

Platební karty budou inspirovány firmami MasterCard a VISA, které poskytnou pomoc vycházející ze zkušeností států, které euro již přijaly. Nemůže se zapomenout ani na POS terminály (Point of Sale – prodejní místo). Změna softwarů se komunikuje s příslušnými zúčtovacími centry a budou vytyčena určitá pravidla. (MF ČR, 2007)

Duálních cenám se nevyhnou ani banky. To se bude odrážet hlavně v obchodních podmínkách, cenících a výpisech z účtu. Banky se budou řídit podmínkami konverze a k informování svých klientů využijí komunikační prostředky. Své postupy vysvětlí podrobněji v obchodních podmínkách. (MF ČR, 2007)

Změny čekají také elektronické bankovníctví. Distribuční kanály, elektronická peněženka, peníze a podpis si projdou softwarovou reformou na straně dodavatelů, odběratelů (klienti) a zpracovatele (banka). (MF ČR, 2007)

4.4 Časová náročnost

Národní plán na zavedení eura byl sepsán v roce 2007. Komplexnost veškerých procesů zavedení eura vyžaduje čas. Tato kapitola se proto zabývá časovou náročností zavedení plánu pro banku.

Nejvíce času si vyžaduje adaptace softwarů banky, například v bankomatech nebo samotné fungování platebních karet, elektronické bankovníctví (konverze účtů, úvěrů, SEPA, POS), konverze IT systémů, účetnictví atd. Vedle plánování výměny hotovosti v oběhu se také rozhoduje o místě, kde bude banka skladovat peníze určené k likvidaci. V neposlední řadě je důležité postupně začít vzdělávat veřejnost i zaměstnance ohledně postupů přijetí eura a také zahájit komunikaci s organizacemi, které se podílejí při pomoci (VISA, MasterCard, mobilní operátoři). (MF ČR, 2007)

Konverze opravných položek a pojištění vkladů zabere 2 roky. V rámci zavedení hotovosti do oběhu sem patří předzásobení bank. Na základě analýz se pak rok poté vytvářejí závazné objednávky eurobankovek a euromincí od ČNB. Samotné zahájení předzásobení je 3 měsíce před zavedením eura. (MF ČR, 2007)

Práce banky nekončí ani dnem zavedení eura. Po dobu šesti měsíců od zahájení používání eura poskytuje možnost bezplatné výměny české koruny za euro v hotovosti. Komunikace s klienty a vzdělávání zaměstnanců potrvá tak dlouho, dokud nevznikne soulad s novými systémy a platební jednotkou. (MF ČR, 2007)

4.5 Finanční dopady po zavedení eura

Přechodem banky na euro se díky jednotné měnové politice zjednoduší platební styk, ale zároveň zvýší úroveň konkurence. To může přinést ziskovost i ztrátovost. Z krátkodobého hlediska přináší přechod na euro velké množství nákladů již zmíněných. Na druhou stranu díky menšímu riziku a lepšímu přístupu na finanční trhy to přináší možnost jednodušší implementace produktů mateřské společnosti (KBC), což může přinést z dlouhodobého hlediska zisk. (NBS, 2008)

Porovnáním hrubých výnosů z finančních činností států, které již přijaly euro, zjistíme, že většina z nich zaznamenává růst po zavedení eura. Výjimkou byly státy Německo, Finsko a Lucembursko. Snížení růstu bylo u všech zaznamenáno při čistých neúrokových výnosech, pouze u Finska i v úrokových. (NBS, 2008)

V letech 1999 - 2002, byly během příprav prvních států do eurozóny zaznamenány zvýšené provozní náklady. Rok na to u některých států klesly. Slovenská ČSOB své provozní náklady nadále zvyšovala, ale zároveň z toho více profitovala. V závěru si tím zvýšila svou průměrnou úroveň stejně jako zahraniční banky. (NBS, 2008), (ČSOB, 2008 - 2011)

V porovnání s partnerskou pobočkou na Slovensku vykazuje banka ČSOB v roce 2009 (rok zavedení eura) ztrátu na zisku, která vznikla důsledkem zvýšení nákladů podniku o 8 % a snížení výnosů z poplatků a provizí o 13 %. Z dlouhodobějšího hlediska už ale rok 2010 přináší ziskovost. Zatímco čistý účetní zisk v roce 2008 byl 37 138 000 €, po ztrátě v roce 2009 (-16 428 000 €) se v roce 2010 zvýšil o 414 % na 51 656 000 €. Tento rostoucí trend zisku pokračuje i v dalších letech. (ČSOB, 2008 – 2010)

Zda by se situace takto vyvíjela i v případě české ČSOB s jistotou určit nejde. Slovensko přijalo euro po ekonomické krizi, což mohlo mít určité dopady na celý průběh. Jisté však je, že navzdory osamostatnění slovenské pobočky, česká a slovenská ČSOB spolupracovaly při zavedení eura na Slovensku (a neustále spolupracují na různých projektech), s nejvyšší pravděpodobností to tedy nebude jinak pro Českou republiku. Česká ČSOB má takto šanci se poučit z chyb Slovenska a využít jejich know-how.

4.6 Shrnutí a návrhy řešení

Zavedení eura je ze všech podniků nejnáročnější pro banku, protože se musí zaměřit na mnoho oblastí. Banka zároveň slouží jako koordinátor pro ostatní podniky a veřejnost obecně, příprava je proto velmi dlouhá a složitá. Tímto se potvrzuje výzkumný předpoklad, že banka je specifickým podnikem, který se nestará pouze o své vlastní obchodní záležitosti ale i cizí.

V minulosti mělo zavedení eura obecně na podniky pozitivní vliv. Situace v ČR je momentálně těžko odhadnutelná, jelikož není známo, kdy bude euro přijato. Také

otevřenost ekonomiky donutila banky poskytovat možnost zahraničních plateb. Pro srovnání, slovenská ČSOB zaváděla SEPA platby zároveň s přijetím eura, zatímco česká pobočka je naopak dávno využívá i při používání koruny jako platební jednotky. Zavedení eura by mohlo způsobit spíše ztrátu, než zisk na nákladech do toho vložených, a zrušení případných poplatků za konverzi. Na druhou stranu se jí ale otevírá možnost rozšířit své služby na zahraniční trh, kde se ztráty pokryjí. S jistotou se dá momentálně určit jen to, že zavedení eura s sebou přinese náklady, na které se banka bude muset důkladně připravit, protože tyto náklady nebudou bance proplaceny.

Navzdory faktu, že ČSOB má možnost využít know-how slovenské pobočky, nemůže se jím řídit úplně. Slovensko euro zavedlo v roce 2009 (před 11 lety). Od té doby se podnikatelské prostředí výrazně změnilo. Autorka práce doporučuje bance zaměřit se na oblasti, které se v dané době liší od těch slovenských, vytvořit si analýzu makroekonomického prostředí a připravit se na možné změny.

Velký časový rozdíl v rámci 4. průmyslové revoluce přinesl zároveň velký pokrok v oblasti elektronického bankovníctví a vývoji elektroniky. Využívání smartphonů a vývoj aplikací umožňuje platit klientům nejen v hotovosti či platební kartou, ale i mobilem. Platební styk nabral jiný směr, hotovostní platby jsou čím dál méně používané. Velkou popularitu si také získaly různá sociální média (Instagram, Facebook, YouTube atd.). V době, kdy se zavádělo euro na Slovensku, takové možnosti nebyly. Klienti dostávali od banky např. euro kalkulačky, aby si mohli přepočítat ceny. Také byla možnost si zakoupit euro balíček, ve kterém byly eurové mince a bankovky, aby měli lidé představu, jak bude nová platební měna vypadat. Česká ČSOB je v přítomnosti aktivní na Instagramu i Facebooku. Tyto komunikační média jsou ideální pro získání dosahu na širokou veřejnost. Banka by tato média mohla využít ke sdílení naučných videí a článků ohledně zavedení eura a také by jejich prostřednictvím mohla vysvětlit vývoj situace. Dalším návrhem je využití moderní technologie k vytvoření aplikací. Eurokalkulačky v dnešní době nemají žádný význam, protože každý dnes tráví svůj čas na telefonu. Vytvoření aplikace, která by přepočítala ceny, by mělo v tomto případě větší úspěšnost. Daly by se případně vytvořit hry, ve kterých by si lidé zábavnou i poučnou formou zároveň mohli vyzkoušet placení v nové měně. Propojení aplikace do virtuální reality by také nemuselo být na škodu. Jak již bylo zmíněno, po přijetí eura se ceny nezmění, jen přepočítají podle stanoveného koeficientu. Lidé si to často ale neuvědomují, a tak mají dojem, že se zavedením eura se ceny zdraží.

V uvědomění by jim mohla pomoci možnost si prostřednictvím virtuální reality spočítat, jakou mzdu v eurech dostanou a co si za ni budou moci koupit. Také by se tím mohlo předejít vlivu veřejnosti na vývoj reálné inflace. Banka bude muset klást důraz na regulaci množství informací a předejít tak zahlcení lidí informacemi. Autorka práce v tomto případě doporučuje najmout si specialistu v oblasti marketingu, který by podal vzdělávací informace zábavnou a zajímavou formou. Také bude potřeba dát dohromady tým odborníků, který by vytvořil aplikace pro smartphony.

Závěr

Vláda se často vyjadřuje k problematice eura takto: „Pokud přijmeme euro...“, což není ani zdaleka správný přístup. Česká republika se vstupem do EU zavázala euro přijmout, jakmile splní Maastrichtská kritéria, nemá v tomto případě udělenou výjimku. Správná otázka tedy zní: „Kdy přijmeme euro?“

Vzhledem k faktu, že datum přijetí eura zatím není stanoveno, podniky nemají důvod se připravovat na přijetí eura. Také je těžko odhadnutelné, jakým směrem se vyvine podnikatelské prostředí v budoucnosti. České podniky ve většině případů už nyní vedou dva účty kvůli zahraničnímu obchodu. Největším tahounem české ekonomiky je právě vývoz. Přijetí eura by pro ně znamenalo ušetřit na nákladech vedení dvojitého účetnictví, případná eliminace kurzového rizika. Pro podniky fungující i na zahraničním trhu by to mělo pozitivní dopad. Pro podniky, které nejsou orientovány na zahraniční trh a které dosud neměly dostatek finančních prostředků, by se otevřela možnost obchodovat za hranicemi bez nadbytečných nákladů. Pro podniky by tedy celkově bylo lepší přijetí eura.

Po prozkoumání případové studie se ukázal proces přijetí eura jako poměrně časově náročný. První přípravy začínají již tři roky dopředu. Tlakem otevřenosti trhu byla banka nucena již projít určitými změnami jako například zavedení mezinárodních SEPA plateb. Pro podnik to je výhodné, protože všechny náklady spojené s přijetím eura si rozloží a nebude mít později tak velké náklady, které přinese zavedení eura.

Bance přijetí eura přináší výhody i nevýhody. Dnes nabízejí banky možnost vytvořit si na českém účtu eurový podúčet, který je zpoplatněn. Při zavedení eura by o tyto finance přišly. Banka by také vykazovala ztrátu při transakčních poplatcích ze zahraniční měny. Na druhé straně by banka mohla získat více zahraničních klientů stejně jako českých občanů a podniky, které mají vedeny účty v zahraničí.

Plán zavedení eura v ČR je známý a v některých případech se už ve státě plní. Po schválení data přijetí eura ale i tak vyjde plán novější, přizpůsobený aktuální situaci v ekonomice. Podniky zatím nemají důvod se připravovat. Protože se situace na trhu však neustále mění, zahájily podniky již menší přípravy, aby se jí přizpůsobily.

Seznam použité literatury

Citace

- ČNB. 2019a. *Kritéria konvergence* [online]. [cit. 2019-11-30]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni-vztahy/hospodarska-a-menova-politika-v-eu/-kriteria-konvergence/
- ČNB. 2020a. *O ČNB* [online]. [cit. 2020-03-21]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/
- ČSOB. 2020b. *O ČSOB a skupině* [online]. [cit. 2020-04-10] Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/csob/o-csob-a-skupine>
- DĚDEK. 2014a. *Pocedura přijetí eura* [online]. [cit. 2019-11-30]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/procedura-prijeti-eura>
- ECB. 2020. *Upisování kapitálu* [online]. [cit. 2020-1-21]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/capital/html/index.cs.html>
- FINANCE. Nedatováno. *Euro* [online]. [cit. 2019-11-30]. Dostupné z: <https://www.finance.sk/hospodarstvo/euro/>
- KURZY. 2020. *Graf EUR / Kč, ČNB, grafy kurzů měn* [online]. [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/grafy/CZK-EUR/>
- LUBOR, Lacina a spol. 2007. *Studie vlivu zavedení eura na ekonomiku ČR*, Základník Martin [online]. Brno: Výzkumné centrum PEF MZLU, 2007 [cit. 2020-04-07]. ISBN 978-80-87106-08-2. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/850-studie_vlivu_zavedeni_eura_v_cr_na_ekonomiku.pdf
- MFČR. 2007. *Národní plán zavedení eura v České republice* [online]. Naviga 4, s. r. o., 2007 [cit. 2020-03-22]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/dokumenty/vladni-materialy/narodni-plan-zavedeni-eura-v-cr>

Bibliografie

- BENČÍK, Michal a Sandra TATIERSKÁ. 2008. *Vplyv zavedenia eura na bankový sektor* [online]. Bratislava: Národná banka Slovenska [cit. 2020-04-11]. ISSN: 1337 – 5830. Dostupné z: https://www.nbs.sk/_img/Documents/PUBLIK/08_kol3.pdf
- BERAN, Radek. 2003. *Bankovní soustava ČR* [online]. [cit. 2020-03-22]. Dostupné z: <http://www.beranr.webzdarma.cz/bsouster.html>
- CDK. 2018. *Hospodářská a měnová unie*, Eurospok.cz [online]. [cit. 2019-11-30]. Dostupné z: <https://www.eurospok.cz/674/sekce/hospodarska-a-menova-unie/>
- ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE. 2020. *Co je to bankovní systém?*, Financnivzdelani.cz [online]. [cit. 2020-03-22]. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/bankovnictvi/co-je-to-bankovni-system>
- ČNB. 2003. *Kurzový mechanismus ERM II a kurzové konvergenční kritérium* [online]. [cit. 2019-12-20]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/zpravy-o-inflaci/tematicke-prilohy-a-boxy/Kurzovy-mechanismus-ERM-II-a-kurzove-konvergenzni-kriterium/>
- ČNB. 2019b. *Hospodářská a měnová politika v EU* [online]. [cit. 2019-11-30]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni-vztahy/hospodarska-a-menova-politika-v-eu/
- ČNB. 2020b. *ECB a ESCB* [online]. [cit. 2020-03-21]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni-vztahy/ecb-a-escb/
- ČSOB. 2009. *Výročná správa 2009* [online]. [cit. 2020-04-12] Dostupné z: https://www.csob.sk/o-nas/banka?fbclid=IwAR36IEAYIPqU2VIz9BvRxHi2GyXO8blvq20mNtnVi_z8CSfIyWyeNBYePUY#financne-informacie
- ČSOB. 2010. *Výročná správa 2010* [online]. [cit. 2020-04-12] Dostupné z: https://www.csob.sk/o-nas/banka?fbclid=IwAR36IEAYIPqU2VIz9BvRxHi2GyXO8blvq20mNtnVi_z8CSfIyWyeNBYePUY#financne-informacie
- ČSOB. 2011. *Výročná správa 2011* [online]. [cit. 2020-04-12] Dostupné z: https://www.csob.sk/o-nas/banka?fbclid=IwAR36IEAYIPqU2VIz9BvRxHi2GyXO8blvq20mNtnVi_z8CSfIyWyeNBYePUY#financne-informacie

nas/banka?fbclid=IwAR36IEAYIPqU2Vlz9BvRxHi2GyXO8blvq20mNtnVi_z8CSfI
yWyeNBYePUY#financne-informacie

- ČSOB. 2020a. *Bankomaty* [online]. [cit. 2020-04-11] Dostupné z:
<https://www.csob.cz/portal/lide/ucty/platby/bankomaty>
- ČSÚ. 2017. *Zahraniční obchod v roce 2016 a 2017* [online]. [cit. 2020-04-07] Dostupné z:
<https://www.czso.cz/documents/10180/61165742/2410151802.pdf/60cbbd39-cdbb-4bf9-b121-bf443f2a12d0?version=1.1>
- ČSÚ. 2019. *Teritoriální struktura zahraničního obchodu – květen 2019* [online]. [cit. 2020-04-07] Dostupné z:
<https://www.czso.cz/documents/10180/90826879/2410131905g2.pdf/546fab61-186d-42c7-b99e-c5fd7ec8c0a9?version=1.0>
- ČTK. 2018. *Česko plní dvě ze čtyř kritérií pro přijetí eura*, Novinky.cz [online]. [cit. 2019-12-20]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/clanek/cesko-plni-dve-ze-ctyr-kriterii-pro-prijeti-eura-15560>
- DĚDEK, Oldřich. 2013a. *Historie eura v datech*, Zavedenieura.cz [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro/historie-eura/historie-eura-v-datech>
- DĚDEK, Oldřich. 2013b. *Hotovostní euro*, Zavedenieura.cz [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro/historie-eura/hotovostni-euro>
- DĚDEK, Oldřich. 2013c. *Kritérium cenové stability ČR*, Zavedenieura.cz [online]. [cit. 2019-12-21]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/plneni-vstupnich-podminek/kriterium-cenove-stability>
- DĚDEK, Oldřich. 2013d. *Kritérium směnného kurzu*, Zavedenieura.cz [online]. [cit. 2019-12-21]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/plneni-vstupnich-podminek/kriterium-smenneho-kurzu>
- DĚDEK, Oldřich. 2014b. *Evropský měnový systém*, Zavedenieura.cz [online]. [cit. 2019-12-20]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro/historie-eura/evropsky-menovy-system>
- ECB. 2011. *Európska centrálna banka, Eurosytém, Európsky systém centrálných bank* [online]. [cit. 2020-03-21]. Dostupné z:

https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/escb_web_2011sk.pdf?6dc91abf2e25aed63c0e32bdb97

ECB. 2019a. *Evropský měnový institut (1994 – 1998)* [online]. [cit. 2019-12-07]. Dostupné z:

https://www.ecb.europa.eu/ecb/access_to_documents/archives/emi/html/index.cs.html

ECB. 2019b. *Hospodářská a měnová unie* [online]. [cit. 2019-11-30]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/history/emu/html/index.cs.html>

EU. 2017. *Jak funguje hospodářská a měnová unie. Lucembursko: Úřad pro publikace Evropské unie* [online]. Lucembursko: Úřad pro publikace Evropské unie, 2017 [cit. 2019-12-20]. ISBN 978-92-824-6106-8. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/media/31470/qc0417545csn_pdfweb_20171016170028.pdf

EU. 2019a. *Historický vývoj a účel eura*, Europa.eu [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/euro/history-and-purpose-euro_cs

EU. 2019b. *Průkopníci evropského projektu*, Europa.eu [online]. [cit. 2019-11-30]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/history_cs

EU. Nedatováno. *Všechny členské státy EU ve zkratce*, Europa.eu [online]. [cit. 2019-11-30]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries_cs

EUROSKOP. Nedatováno. *Historie eurozóny*, Euroskop.cz [online]. [cit. 2019-12-20]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/319/sekce/historie-eurozony/>

EUROSTAT. 2019. *Glossary: Exchange rate mechanism (ERM)*, Europa.eu [online]. [cit. 2019-12-20]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Exchange_rate_mechanism_\(ERM\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Exchange_rate_mechanism_(ERM))

EVROPSKÁ KOMISE. 2007. *Jedna měna pro jednu Evropu: Cesta k euru*. Belgie: Evropská společenství, 2007 [online]. Belgie, Evropská společenství, 2007 [cit. 2020-03-20]. ISBN 92-79-04472-9 Dostupné z: https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/pages/publication6730_cs.pdf

- EVROPSKÁ KOMISE. 2017. *Hospodářská a měnová unie*, Europa.eu [online]. [cit. 2019-11-30]. Dostupné z: <https://op.europa.eu/webpub/com/factsheets/emu/cs/>
- EVROPSKÝ PARLAMENT. 2014. *Vstup do eurozóny: jaké jsou podmínky a kdo a jak rozhoduje? Na řadě Je Litva*, Europa.eu [online]. [cit. 2019-12-21]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/economy/20140604STO48906/vstup-do-eurozony-jake-jsou-podminky-a-kdo-a-jak-rozhoduje-na-rade-je-litva>
- HAYES, Adam. 2019. *Exchange Rate Mechanism (ERM) Definition*, Investopedia.com [online]. [cit. 2019-12-20]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/e/exchange-rate-mechanism.asp>
- IDNES. 2020. *Slabší než během intervencí. Koruna prudce oslabila na 27 korun za euro ČR* [online]. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/koruna-kurs-cnb-koronavirus.A200316_123254_ekonomika_ven
- KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. v Praze: C.H. Beck, 2016. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 9788074005954.
- KOCOUREK, Martin. 2020. *Historie bankovníctví. Jak vznikly první banky?*, iLUXUS.cz [online]. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://iLUXUS.cz/2020/02/02/historie-bankovnictvi-jak-vznikly-prvni-banky/>
- KURZY. 2019. *Míra inflace a její vývoj v ČR* [online]. [cit. 2019-12-21]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/makroekonomika/inflace/>
- LOCHMANNOVÁ, Alena. *Bankovníctví: základy bankovníctví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 9788074023057
- MFČR. 2019. *Výkladový slovníček*, Zavedenieura.cz [online]. [cit. 2019-12-07]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/vykladovy-slovnicek/e-2335#evropska-centralni-banka-european-central-bank-ecb>
- MFČR. Nedatováno. *Maastrichtská konvergenční kritéria* [online]. [cit. 2019-12-20]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/vykladovy-slovnicek/m-2341>
- MVČR. 2009. *Evropská centrální banka* [online]. [cit. 2019-12-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/norskefondy/docDetail.aspx?docid=21253582&docType=ART>

- NBS. 2019. *Hospodárska a menová únia* [online]. [cit. 2019-11-30]. Dostupné z: <https://www.nbs.sk/sk/o-narodnej-banke/nbs-v-eurosysteme/hospodarska-a-menova-unia>
- PANFIL, Tomasz. 2003. *Evropská unie: vše, co bychom měli vědět*. Havlíčkův Brod: Fragment. ISBN 80-7200-805-6
- POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. v Praze: C. H. Beck, 2013. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 9788074004919.
- RAKIĆ, Dražen a Dirk VERBEKEN. 2019. *Historie hospodářské a měnové unie, Europa.eu* [online]. [cit. 2019-11-30]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/79/historie-hospodarske-a-menove-unie>
- SHELLER, Hanspeter, K. 2006. *Európska centrálna banka, Europa.eu* [online]. Frankfurt nad Mohanom: Evropská centrální banka, 2006 [cit. 2020-03-21]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecbhistoryrolefunctions2006sk.pdf>
- STIGLITZ, Joseph E. *Euro: společná měna jako hrozba pro budoucnost Evropy*. Přeložil Jiří ZATLOUKAL. Praha: Knižní klub, 2017. Universum (Knižní klub). ISBN 9788024258751.
- ŠVARCOVÁ, Jena. 2019. *Bankovní systém v ČR a SR, Ceed.cz* [online]. [cit. 2020-03-22]. Dostupné z: http://www.ceed.cz/makroekonomie/19_bank_system_CR.htm
- ZÁKULISÍ SLOV. 2017. *Banka* [online]. [cit. 2020-04-02] Dostupné z: <https://www.zakulisislov.cz/kravata/>
- ZASTOPENÍ EVROPSKÉ KOMISE v ČR. 2003. *Měnová unie a jednotná měna, BusinessInfo.cz* [online]. [cit. 2019-12-07]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/menova-unie-a-jednotna-mena-5136.html>